

Õigusvaldkonna ametid - Slovakkia

Sellel lehel antakse ülevaade õigusvaldkonna ametitest Slovakkias.

[Prokurörid](#)

[Kohtunikud](#)

[Advokaadid](#)

[Õigusnõustajad](#)

[Notarid](#)

Õigusvaldkonna ametid – sissejuhatus

Prokurörid

Korraldus

Slovaki Vabariigi [Riigiprokuratuur](#) on iseseisev valitsusasutus, mida juhib **peaprokurör**. Riigiprokuratuur kaitseb oma pädevuse piires füüsiliste isikute, juriidiliste isikute ja riigi seadustega tagatud õigusi ja huve.

Slovaki Vabariigi Riigiprokuratuuril on riigieelarves oma peatükk.

Riigiprokuratuuri ja peaprokuröri staatust ja rolli reguleerivad **Slovaki Vabariigi põhiseadus** (artikkel 149) ja **riigiprokuratuuri seadus nr 153/2001**, milles on samuti reguleeritud peaprokuröri ja teiste prokuröride pädevus. Nimetatud seaduses on reguleeritud ka riigiprokuratuuri töö korraldus ja juhtimine. Prokuröride staatus, õigused ja kohustused on sätestatud **prokuröride ja prokuröri praktikantide seaduses nr 154/2001**.

Hierarhia

[Riigiprokuratuuri](#) kui õiguskaitseorgani rolli täitmine nõuab hierarhilist korraldust. See võimaldab seaduste ja teiste üldaktide, samuti karistuspoliitika ühtset kohaldamist.

Riigiprokuratuuris on sisse seatud prokuröride hierarhiline süsteem ja kõik prokurörid alluvad peaprokuröriale.

Pädevus

Riigiprokuratuuri pädevuses on:

- kuriteo toimepanemises kahtlustatavate isikute kohtu alla andmine ning seaduslikkuse jälgimine nii enne kriminaalmenetluse algust kui ka kohtueelse menetluse ajal;

- järelevalve seaduslikkuse tagamise ja kinnipidamistingimuste üle asutustes, kus kohtuotsuse alusel või mõne teise pädeva riigiasutuse otsuse alusel hoitakse isikuid, kellelt on võetud vabadus, või piiratud liikumisvabadusega isikuid;
- oma pädevuse teostamine kohtumenetlustes;
- riigi esindamine kohtumenetlustes vastavalt seadusele;
- seaduses ettenähtud järelevalve seaduste järgimise üle riigiasutustes;
- osalemine seaduste ja muude üldaktide rikkumise tõkestamise meetmete ettevalmistamisel ja rakendamisel;
- osalemine kuritegevuse põhjuste ja seda soodustavate tingimuste kõrvaldamisel, samuti kuritegevuse ärahoidmine ja võitlus selle vastu;
- osalemine õigusaktide ettevalmistamisel (osalemine õigusloomes);
- seaduses, muus õigusaktis või rahvusvahelises lepingus sätestatud muude ülesannete täitmine.

Kohustused

Peaprokurör ja prokurörid täidavad kõiki riigiprokuratuuri pädevuses olevaid ülesandeid ning kasutavad oma ülesannete ja kohustuste täitmisel kõiki seadusest tulenevaid vahendeid. Nad peavad:

- rakendama (vastavalt oma paremale äranägemisele ja heas usus) Slovaki Vabariigi põhiseadust, põhiseaduslikke akte, seadusi, seaduses ettenähtud viisil välja kuulutatud rahvusvahelisi lepinguid ja teisi üldakte;
- austama ja kaitsma inimväärikust, inimõigusi ja põhivabadusi ning hoiduma igasugusest diskrimineerimisest;
- kaitsma avalikku huvi;
- toimima alati initsiatiivi üles näidates, ausalt, erapooletult ja põhjendamatult viivituseeta.

Hierarhia

Slovaki Vabariigi Riigiprokuratuuri **struktuur** hõlmab järgmisi **organeid**.

Peaprokuratuur on kõrgeim organ ja juhib kogu süüdistuste esitamise süsteemi. Peaprokuratuur hõlmab järgmisi üksusi:

- **eriprokuratuur**, mis on loodud korruptsiooni ja organiseeritud kuritegevuse avastamiseks ja nendega seotud süüdistuste esitamiseks;
- peaprokuratuuri **sõjaväeosakond**;
- **ringkonnaprokuratuurid** (8), mis on asjaomase ringkonna jaoskonnaprokuratuuridest kõrgemal seisvad asutused, ja kõrgem sõjaväeprokuratuur (1), mis on ringkonna sõjaväeprokuratuuridest kõrgemal seisev asutus;
- **piirkonnaprokuratuurid** (55) ja ringkonna sõjaväeprokuratuurid (3).

Kaitseministeerium vastutab peaprokuratuuri sõjaväeosakonnale ja kõikidele ringkonna sõjaväeprokuratuuridele vajalike materjalide ja rahaliste vahendite eraldamise eest.

Peaprokuratuuri peakontor asub Bratislavas.

Prokuratuuride peakontorite asukoht ja **territoriaalsed piirkonnad** vastavad asjaomaste kohtute peakontorite asukohale ja piirkondadele. Kohtute ja prokuratuuride peakontorite asukoht ja territoriaalne pädevus ei vasta siiski riigi haldusjaotusele.

Prokurör täidab oma ülesandeid vastavalt oma **teenistussuhte**le, mis määratakse kindlaks prokuröri ametisse nimetamisel. Peaprokurör nimetab prokuröri **ametisse tähtajatult**. Ametisse asumisel peab prokurör andma ametivande.

Kvalifikatsioon

Prokurörriks võib nimetada üksnes **Slovakkia kodaniku**, kes peab vastama järgmistele **tingimustele**:

- on ametisse nimetamise päeval vähemalt 25-aastane;
- omab juriidilist kõrgharidust;
- omab täielikku õigusvõimet;
- ei tohi olla karistatud ning peab olema kindla iseloomuga, mis tagab, et isik täidab oma ülesandeid nõuetekohaselt;
- valdab täielikult slovaki keelt;
- elab alaliselt Slovaki Vabariigi territooriumil;

- ei ole ühegi partei ega poliitilise liikumise liige;
- peab olema sooritanud prokurööri kutseeksami;
- peab andma kirjaliku nõusoleku oma prokuröriks nimetamise kohta konkreetsesse prokuratuuri.

Sõjaväeprokuratuuri prokuröriks saamiseks peab isik vastama järgmistele tingimustele:

- on teeninud sõjaväes kaadrisõjaväelasena;
- on määratud või edutatud ohvitseri või kindrali auastmesse;
- on nimetatud täitma sõjaväeprokurööri ülesandeid eriseaduse kohaselt.

Üksnes riigiprokuratuuri **prokurööri praktikant** võib registreeruda **prokurööri kutseeksamile**. Prokurööri praktikantide vabadele ametikohtadele valitakse isikuid valikeksami teel.

Prokurööri kutseeksamiteks peetakse seaduse kohaselt ka kohtueksperti, advokatuuri ja notari kutseeksamit.

Peaprokuröriks või prokuratuuri kõrgema prokurööri ametikohale saab edutada üksnes **valikeksami** teel.

Ajutine määramine mõnda teise prokuratuuri prokurööri kohuseid täitma oleneb asjaomase prokuratuuri nõusolekust. Prokurööri üleviimiseks mõnda teise prokuratuuri on vajalik ka prokurööri enda nõusolek, tema avaldus üleviimiseks või distsiplinaarkomisjoni otsus sellise üleviimise kohta.

Peaprokurör võib prokurööri tööülesannete täitmise **peatada**, kui prokurörina töötava isiku üle mõistetakse kohut tahtlikus kuriteos või kui prokurööri vastu on algatatud distsiplinaarmenetlus seoses toiminguga, mille tulemusena võidakse asjaomane isik kõrvaldada prokurööri kohuste täitmisest.

Prokurööri teenistussuhte võib **lõpetada** üksnes seaduses sätestatud põhjustel.

Roll ja ülesanded

Prokurör on volitatud jälgima seaduslikkust nii enne süüdistuse esitamist kui ka kohtueelse menetluse ajal. Järelevalveülesandeid täites on prokurör pädev:

- andma politseiametnikele siduvaid juhiseid enne kriminaalmenetlust, uurimise ajal ja kuriteo lihtmenetlemise ajal, samuti kehtestama politseile ajapiirangu ülesande täitmiseks; kõik juhised tuleb lisada asjakohasesse toimikusse;
- nõudma toimikuid, dokumente, materjale ja aruandeid politseiuurimise seisu kohta, juhul kui süüdistus on juba esitatud, et kindlaks teha, kas politsei algatas viivitamata vastutusele võtmise ja toimib nõuetekohaselt;
- osalema politseioperatsioonides, teostama individuaalseid uurimisülesandeid, juhtima isiklikult kogu juurdlust või lihtmenetlust, vastu võtma asjaomaseid otsuseid mis tahes asjas. Nimetatud ülesandeid peab prokurör täitma kooskõlas seadusega. Nii prokurööri otsuse kui ka politseimääruse peale võib kaebuse esitada;
- suunama asja tagasi politseile juhustega juurdlust või lihtmenetlust täiendada ning määrama selleks aja; prokurör teavitab nii süüdistatavat kui ka kannatanut asja tagasisuunamisest;
- kehtetuks kuulutama ebaseaduslikud või põhjendamata politseimäärused ja asendama need oma otsustega. Prokurör võib 30 päeva jooksul otsustada kuriteosüüdistuse peatada või selle mujale suunata, kui prokurör asendab politseimääruse oma otsusega muule alusele kui süüdistuse esitaja kaebusele tuginedes; prokurööri otsuse ja politseimääruse peale võib kaebuse esitada. Prokurör võib ka anda siduvad juhised juurdluse ja lihtmenetluse algatamiseks.

Ainult **prokurör** on pädev:

- esitama süüdistust;
- jõudma süüdistatavaga süüs ja karistuses kokkuleppele ning esitama kohtule ettepaneku selle heakskiitmiseks;
- peatama kriminaalvastutusele võtmise;
- katkestama kriminaalvastutusele võtmise kas teatavatel tingimustel või tingimusteta;
- kiitma heaks lepitusmenetluse või kohtueelse kokkuleppe ning katkestama kriminaalvastutusele võtmise;
- välja andma süüdistatavale kuuluva vara arestimise korralduse ja määrama, millist vara ei tohi arestida, või tühistama sellise arestimise;
- tagama kannatanu nõude, tühistama selle täielikult või osaliselt või jätma sellest midagi välja;

- väljastama orderi surnud isiku ekshumeerimiseks;
- taotlema nõusolekut isiku kriminaalvastutusele võtmiseks või vahi alla võtmiseks asjas, milles selleks on vaja Slovaki Vabariigi Rahvanõukogu, Slovaki Vabariigi Justiitsnõukogu, Konstitutsioonikohtu või Euroopa Parlamendi nõusolekut;
- tegema kohtule ettepaneku kostja eestkoste alla andmiseks või eestkosteaja pikendamiseks;
- esitama ettepaneku, et nõuda kostja välismaalt tagasi pöördumist;
- viima läbi väljaandmismenetluse eeljuurdluse, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti;
- esitama välisriigi pädeva asutuse taotluse alusel kohtule ettepaneku teostada sellise isiku vara esialgne arestimine, kelle kohta on välismaal algatatud juurdlus, juhul kui osa asjaomase isiku varast asub Slovaki Vabariigis.

Täites **järelevalveülesandeid seaduslikkuse järgimise üle asutustes, kus hoitakse isikuid, kellelt on võetud vabadus, või piiratud liikumisvabadusega isikuid**, peab prokurör tagama, et:

isikud oleksid vangistatud üksnes kohtuotsuse alusel või mõne muu pädeva riigiasutuse otsuse alusel politsei arestikambris või asutustes, kus teostatakse eestkostet või hoitakse isikuid, kellelt on karistusena võetud vabadus, või pakutakse kaitset või toimub noorte õiguserikkujate rehabilitatsioon, teostatakse haiglaravi või ravi erimediitsiinasutustes;

sellistes asutustes järgitakse seadust ja teisi üldakte.

Tsiviilasjades on prokurör pädev:

1. esitama ettepaneku tsiviilmenetluse algatamiseks, et:

- määrata rehabiliteerimine noorele õiguserikkujale, kes on vanem kui 12-aastane ja noorem kui 14-aastane, kui asjaomane isik on toime pannud kuriteo, mille eest vastavalt kriminaalkodeksile karistatakse eluaegse vangistusega;
- teha kindlaks streigi või koondamise ebaseaduslikkus;
- teha kindlaks riigi omandi üleandmise kehtetus vastavalt erastamise puhul finantsvahendite päritolu kindlakstegemist käsitlevale seadusele, riigiomandi teistele isikutele üleandmise tingimusi käsitlevale seadusele või riigi omandi haldamist käsitlevale seadusele;
- vaadata läbi riigiasutuse otsuse seaduslikkus juhtudel, kui ei ole nõustunud prokuröri esitatud protestiga;
- tunnistada kehtetuks omavalitsusasutuse tehtud ebaseaduslik otsus, kui omavalitsusasutus ei ole otsust vastavalt prokuröri nõudele kehtetuks tunnistanud;

2. ühinema menetluses olevate tsiviilasjadega, mis käsitlevad:

- õigusvõimet;
- surnuks tunnistamist;
- alaealiste kasvatamist;
- eestkostet;
- andmete kandmist äriregistrisse;
- pankrotti ja restruktureerimist.

Järelevalve teostamisel selle üle, kas riigiasutused järgivad seadust ja muid üldakte, on prokuröril õigus **läbi vaadata** alljärgneva **õiguspärasus**:

- riigiasutuste välja antud üldaktid;
- riigiasutuste sise-eeskirjad, mille eesmärk on tagada avalike haldusülesannete täitmine;
- avaliku halduse küsimustes vastu võetud otsused;
- riigiasutuste menetlused sise-eeskirjade väljaandmisel ja avaliku halduse valdkonnas otsuste vastuvõtmisel.

Kohtunikud

Korraldus

Kohtu töötajad

1. Peaadministraator-abi

2. Kohtusekretär
3. Kõrgem kohtuametnik
4. Ülemkohtu kohtuniku abi

Advokaadid

Õigusvaldkonna andmebaasid

Täiendavat teavet saab Slovaki Vabariigi advokatuuri [veebisaidilt](#).

Õigusnõustajad

Õigusvaldkonna andmebaasid

Täiendavat teavet saab Slovaki Vabariigi õigusabikeskuse [veebisaidilt](#).

Notarid

Slovaki Vabariigi notar peab omama **õigusteaduse erialal magistrikraadi**.

Notari ülesanne on ennetavate õiguskaitsetoimingute täitmine ja autentsete ametlike aktide väljastamine.

Notarite tegevuse üle teostab järelevalvet justiitsministeerium.

Notar peab olema Slovaki Vabariigi **Notarite Koja** liige.

Õigusvaldkonna andmebaasid

Notarite Koja [veebisaidi](#) sisevõrk võimaldab juurdepääsu ainult notaritele. Juurdepääs veebisaidile on **tasuta**, kuid teabe saamine sellelt on piiratud.

Andmebaas võimaldab juurdepääsu:

- riiklikele registreeritud;
- notarite nimekirjale (kontaktandmed, keel, vastuvõtuaeg);
- õigusaktidele.

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Viimati uuendatud: 18/03/2019